

LOD BILTEN

Jačanje lokalne demokratije/demokracije

★★★★★★

april / travanj 2015.

ČETVRTA FAZA LOD PROJEKTA POČELA BRZIM INTERVENCIJAMA

Projektat finansirat
Evropska unija

Ministarstvo pravde
Bosne i Hercegovine

Empowered lives.
Resilient nations.

★ Poplavljena područja u fokusu četvrte faze projekta ★ Priče sa sretnim završetkom iz Bijeljine, Doboja, Domaljevca, Maglaja, Šamca i Žepča ★ Svjetlili smo u plavom za osobe sa autizmom ★ LOD kroz treninge jača kapacitete OCD-a ★ Kvalitet LOD metodologije prepoznale vlasti oba entiteta ★ Šta je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, ili SSP? ★

POPLAVLJENA PODRUČJA U FOKUSU ČETVRTE FAZE PROJEKTA „JAČANJE LOKALNE DEMOKRATIJE / DEMOKRACIJE – LOD IV“

Dobri rezultati sa terena motivirali su donatora, Evropsku uniju, da LOD dobije i svoj nastavak, odnosno četvrtu fazu, koja je započela u junu 2014. godine Projektima brze intervencije. Bio je to jedan dio odgovora Evropske unije na poplave zahvaljujući čijoj realizaciji se doprinijelo postepenoj normalizaciji katastrofalnog stanja na terenu, a koristi za lokalnu zajednicu su bile višestruke.

Projekat „Jačanje lokalne demokratije / demokratije“ (LOD), kojeg finansira Evropska unija (EU), a sprovodi Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP), već petu godinu se sprovodi u Bosni i Hercegovini.

Tri faze projekta koje su uspješno okončane od 2009. do 2014. godine obuhvatile su 40 jedinica lokalne samouprave (JLS) na cijeloj teritoriji BiH. Preko sedam miliona KM uloženo je u realizaciju 224 projekta od kojih je koristi imalo 60 000 različitih korisnika, od djece sa posebnim potrebama, preko raseljenih osoba, marginaliziranih manjinskih zajednica, do starih i bespomoćnih lica. Osim toga, kroz realizaciju LOD-a organizacije civilnog društva (OCD) su prepoznate kao pružaoci usluga lokalnim upravama, koje su na taj način dobile partnere za rješavanje nekih od gorućih pitanja na lokalnom nivou.

Brze intervencije u poplavljenim mjestima

Dobri rezultati sa terena motivirali su donatora, Evropsku uniju, da LOD dobije i svoj nastavak, odnosno četvrtu fazu, koja je započela u junu 2014. Zbog specifičnosti situacije izazvane poplavama u maju prošle

godine, projektni odbor LOD-a, kojeg čine Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, Delegacija Evropske unije (EU) u BiH i Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP), odlučio je da izbor šest JLS bude izvršen direktno. Među njima su se našle Bijeljina, Dobo, Domaljevac – Šamac, Maglaj, Šamac i Žepče, odnosno JLS koje su teško stradali od posljedica poplava.

Vanredna situacija izazvana poplavama u ovim lokalnim zajednicama iziskivala je hitnu intervenciju, pa su tako neki od projekata realizovani već u prvih šest mjeseci provođenja četvrte faze LOD-a. Riječ je o **Projektima brze intervencije** koji su bili jedan dio odgovora Evropske unije na po-

plave i zahvaljujući čijoj realizaciji se doprinijelo postepenoj normalizaciji katastrofalnog stanja na terenu, a koristi za lokalnu zajednicu su bile višestruke. Upravo u ovom broju LOD biltena možete pročitati neke od najzanimljivijih priča direktno sa terena, koje su na početku podsjećale na tragediju, ali su na koncu sve dobile sretan kraj.

Nastavak LOD projekta pozdravila je i Delegacija EU u BiH koja je finansirala i prethodne tri faze.

„Pružanjem podrške projektima kao što je ovaj, Evropska unija pokazuje svoju posveće-

nost jačanju saradnje između civilnog društva i lokalnih vlasti, ali isto tako i poboljšanje situacije u ovim opštinama direktno na terenu“, kazala je Natalia Dianiskova, šefica Sekcije operacija za socijalni razvoj, civilno društvo i prekograničnu saradnju pri Delegaciji EU u BiH.

U ovih šest direktno odabranih JLS-ova u oktobru i novembru 2014. godine su provedeni javni pozivi za finansiranje dodatnih projektnih prijedloga OCD-a, a ukupno 18 projekata iz oblasti socijalne uključenosti, zapošljavanja, sporta, ekologije i sl, dobilo je finansijsku podršku. Bitno je istaći, kako je ovih šest JLS-a zbog specifičnosti statusa oslobođeno učesća u sufinansiranju projektnih prijedloga što je bila praksa u prethodnim fazama LOD projekta. Provedba ovih projekata je počela početkom tekuće godine i uspješne priče sa terena moći ćete čitati već u sljedećem izdanju biltena.

Svi žele biti dio LOD-a

Dodatnih šest lokalnih zajednica za učesće u novoj fazi LOD-a odabrano je putem javnog poziva. Zanimljivo je da se na javni poziv prijavilo čak 20 JLS-a, ali nakon provedene procedure na kraju su odabrani Berkovići, Cazin, Kotor Varoš, Novo Sarajevo, Šekovići i Visoko.

Nadalje, dvjema JLS, Nevesinju i Brčko distriktu, nakon iskazanog interesa za učesće u LOD IV projektu je ponuđeno učesće u projektu u svojstvu pridruženih članova. Status pridruženih JLS-ova podrazumijeva mogućnost dobijanja tehničke pomoći od strane LOD IV projektnog osoblja u vezi sa uvođenjem transparentnog finansiranja OCD-ova

i unapređenje saradnje sa OCD te aktivno učesće službenika JLS-a na treninzima koje organizira LOD IV projekat u svrhu jačanju kapaciteta JLS-a za poboljšanje saradnje sa OCD-ovima. S druge strane, pridružene JLS nemaju mogućnost finansiranja OCD projekata kroz LOD IV projekat.

Uspješna praksa iz prethodnih faza će biti primjenjena i u novoj, četvrtoj fazi LOD-a, pa će se sa novim JLS-ima aktivno raditi na ostvarivanju već ranije utvrđenih ciljeva, a to su:

- ★ **uspostava trajnog partnerstva između OCD-a i lokalnih vlasti podizanjem svijesti o prednostima saradnje;**
- ★ **generisanje jedinstvenih i transparentnih mehanizama za raspodjelu budžetskih sredstava jedinica lokalne samouprave predviđenih za projektne aktivnosti OCD-ova;**
- ★ **izgradnje kapaciteta organizacija civilnog društva za unaprijeđenje pružanja usluga građanima.**

Također, ovim projektom se razvijaju kapaciteti partnerskih JLS-ova i OCD-ova u oblasti upravljanja projektnim ciklusom, a LOD IV osigurava dodatnu sinergiju sa drugim UNDP-ovim aktivnostima iz oblasti lokalne samouprave, kao što su „Projekat integrisanog lokalnog razvoja“ i projekat „Sistem obuke za jedinice lokalne samouprave“.

Tokom provedbe, LOD IV će pružiti pomoć partnerskim JLS-ovima da usvoje LOD me-

todologiju, odnosno mehanizam za transparentnu raspodjelu budžetskih sredstava za projekte OCD-ova. Istovremeno, promovisat će se bolja komunikacija i jačati partnerstvo između OCD-ova i lokalnih vlasti, ali i lobirati za povećanje budžeta JLS-ova za dalji razvoj usluga i servisa koje OCD-ovi pružaju.

U toku nastajanja ovog broja LOD biltena raspisani su javni pozivi za OCD u ovih šest JLS putem kojeg su OCD trebale predati projektne prijedloge u skladu sa razvojnim ciljevima lokalne zajednice. Vjerujemo kako ćemo u narednim brojevima biltena pisati o uspješno realizovanim projektima koji će uistinu poboljšati kvalitet života na lokalnom nivou.

O LOD-u priča i region!

U prethodnih pet godina svojim djelovanjem LOD projekat se predstavio kao pouzdan partner u poboljšanju odnosa između lokalnih vlasti i civilnog društva u Bosni i Hercegovini, pa se s pravom očekuje da se takva praksa nastavi i u budućem periodu. Priče o dobrim rezultatima iz lokalnih zajednica u kojima je do sada sproveden LOD nisu ostale samo u okviru granica Bosne i Hercegovine, pa već se mogu čuti ideje i inicijative za proširenje LOD intervencije i na zemlje regiona, što bi bilo dodatno priznanje za sve one koji učestvuju u njegovoj realizaciji.

LOD IV se sprovodi u periodu od juna 2014. do juna 2016. godine, a iznos od dva miliona eura za njegovu realizaciju Evropska unija je obezbijedila iz sredstava Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA).

PROJEKTI BRZE INTERVENCIJE

Projekti brze intervencije realizovani su u JLS-ima stradanim od poplava. Realizovano je ukupno šest projekata u šest različitih JLS-a čija vrijednost je iznosila skoro 295 000 KM. Oko 10 000 osoba, među kojima su većinom djeca i mladi, imalo je direktnu korist od projekata koji su ublažili posljedice poplava. Obnovljene su mjesne kancelarije, domovi kulture, stadioni, igrališta i druga infrastruktura čime je lokalnom stanovništvu omogućen normalan život.

Ova publikacija urađena je uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost projekta Jačanje lokalne demokratije/demokratije IV – LOD IV i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije.

PROJEKTI BRZE INTERVENCIJE- JEDAN DIO ODGOVORA EVROPSKE UNIJE NA POPLAVE

Bijeljina: Amputirci pomažu u obnovi društvenog života

U maju 2014. godine područje Semberije pogodile su nezapamćene poplave. U izlivanju rijeke Save velika oštećenja su pretrpjele brojne javne institucije u Bijeljini i prigradskim mjestima. Među oštećenim objektima su se našle mjesne kancelarije u Janji i Brocu, kao i domovi kulture u Velinom Selu, Balatunu i Amajlijama.

Kako bi se stanovnicima Janje i Broca omogućilo pružanje administrativnih usluga, te kako bi se ponovo oživjela kulturna i društvena dešavanja u Velinom Selu, Balatunu i Amajlijama, „Regionalno udruženje amputiraca Bijeljina“ je napravilo projektni prijedlog sanacije pomenutih objekata.

Od svog nastanka ovo udruženje nije imalo ranije priliku realizovati tako zahtjevan i veliki projekat, što je bila dodatna motivacija da se čitav proces okonča u roku i na zadovoljstvo cijele lokalne zajednice. Nakon što je uspješno odabran izvođač radova, pristupilo se sanaciji najprije domova kulture u Velinom Selu i Balatunu, jer su se u njima nalazila glasačka mjesta, a za oktobar su bili planirani opći izbori u Bosni i Hercegovini. Sanacija je urađena u predviđenom roku, a stanovnicima pomenutih naselja omogu-

ćeno je da nesmetano obave svoju građansku dužnost. Osim toga, različite folklorne sekcije su mogle nastaviti sa svojim radom i organizacijom različitih zabavnih manifestacija.

Uspješno je saniran i dom kulture u Amajlijama, a obnovljene su mjesne kancelarije u Janji i Brocu zahvaljujući kojima preko 20 000 stanovnika sa ovog područja neće morati više putovati u Bijeljino kako bi ovjerili neki dokument ili dobili izvod iz matičnih knjiga. U okviru realizacije projekata u Brocu i Amajlijama izgrađene su i pristupne rampe za osobe sa invaliditetom što za „Regionalno udruženje amputiraca Bijeljina“ predstavlja dodatno zadovoljstvo, jer su većina njihovih članova upravo invalidne osobe. Od sada će im pristup ovim objektima biti značajno olakšan.

„Sada kad ima pristupna rampa u Brocu, gdje moja porodica i ja dobijamo odgovarajuća dokumenta, lakše ulazim u prostorije mjesnog ureda. Prije izgradnje rampe imao sam bojazan da prilikom prelaska stepenica ne padnem, ili se okliznem, i na taj način polomim svoju protezu. Time bih ostao onespo-

sobljen za kretanje i svakodnevne aktivnosti na nekoliko mjeseci što bi ugrozilo moju, i egzistenciju moje porodice“, kazao je Miodrag Tomić, invalid iz Velinog Sela, koji je apelirao na vlasti i druge institucije da naprave pristupne rampe za osobe sa invaliditetom gdje god je to potrebno.

Po okončanju projekta organizovana je i svečana manifestacija u saniranom domu kulture u Amajlijama. Kulturno-umjetničkim događajem, koji je privukao brojne mještane, na simboličan način je proslavljena obnova institucija čije funkcionisanje život u ovim lokalnim zajednicama čini lakšim i ugodnijim.

Doboj: Osobe sa poteškoćama u razvoju nisu zaboravljene

Veliki doprinos u stvaranju boljih uslova za život osoba sa poteškoćama u razvoju pružen je i kroz realizaciju projekta „Opremanje Dnevnog centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju“. Projektne aktivnosti su podrazumijevale opremanje prostorija Centra neophodnim sredstvima za rad, nabavku didaktičkog materijala ali i obuku osoblja centra.

Kada su poslije obilnih kiša u maju 2014. godine rijeke u Bosni i Hercegovini počele napuštati svoja korita i nositi sve pred sobom, malo je ko očekivao da će se među poplavljenim gradovima naći i Doboj. Ali rijeka Bosna je bila nezaustavljiva. U svega nekoliko

sati cijeli grad je bio pod vodom. Među poplavljenim ustanovama našao se i Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju čija izgradnja je bila u finalnoj fazi. Kako je riječ o ustanovi koja bi trebala brinuti o jednoj od najranjivijih grupa u društvu, lokalna vlast, ali i međunarodne organizacije, bezuslovno su se uključile u što hitnije stavljanje objekta u funkciju.

Veliki doprinos u stvaranju boljih uslova za život osoba sa poteškoćama u razvoju pružen je i kroz realizaciju projekta „Opremanje Dnevnog centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju“ kojeg je predložila Lokalna akciona grupa regije Doboj (LAG) u okviru projekata brze intervencije koje je LOD IV provodio. Projektne aktivnosti su podrazumijevale opremanje prostorija Centra neophodnim sredstvima za rad, nabavku didaktičkog materijala ali i obuku osoblja centra.

„Zahvaljujući doniranoj opremi stvoreni su optimalni uslovi za početak rada dnevnog centra. Nadamo se da ćemo u narednom periodu nabaviti i dodatnu opremu s kojom bi centar mogao pružati kompletne usluge svim svojim korisnicima“, kazao je Slobodan Mitrović direktor Centra, koji nije krio oduševljenje nakon završetka projekta.

Zadovoljstvo urađenim izrazio je i jedan od roditelja djeteta koje koristi usluge Centra.

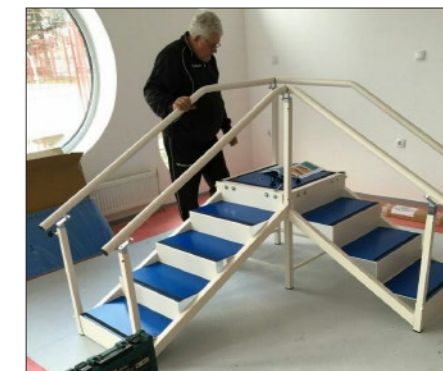
„Dnevni centar je veoma važan za uključivanje djece i omladine sa poteškoćama u razvoju u društvo. Smatram da njegovo opremanje doprinosi pružanju raznovrsnijih i kvalitetnijih usluga našoj djeci. Posebno me raduje opremanje kabineta za fizioterapiju, s obzirom da u našem gradu ne postoji ustanova koja bi pružila adekvatan tretman svakom djetetu kojem je fizioterapeut neophodan.“

Ovaj projekat je ujedno i dobar primjer sinergijskog i koordiniranog djelovanja te saradnje više donatora, poput Evropske komande američkih snaga (US EUCCOM), koja je preko Ureda za saradnju u oblasti odbrane pri ambasadi SAD-a u BiH istovremeno radila na renoviranju same zgrade Centra. Otvorenjem modernog opremljenog Centra, djeca i mladi sa poteškoćama u razvoju, ali i

njihovi roditelji, dobit će mjesto gdje će većina njihovih potreba moći biti zadovoljena, što ranije nije uvijek bio slučaj.

Dobojski Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju bit će dio i budućih projektnih aktivnosti u okviru LOD IV projekta. Naime, putem redovnog javnog poziva za organizacije civilnog društva koji je LOD IV objavio zajedno sa gradom Doboj, prihvaćen je projekat „Naša Djeca – Naš Centar“ kojeg također provodi LAG Doboj. Jedan od ciljeva ovog projekta je razvoj programa koji će sistemski i organizovano razviti dugoročnu politiku zaštite i podrške djeci i mladima sa poteškoćama u razvoju, ali i njihovim porodicama kroz dnevne aktivnosti centra.

Domaljevac-Šamac: Oživljeno mjesto svih kulturnih dešavanja

Prestankom funkcionisanja Doma kulture dovedeni su u pitanje odgoj i obrazovanje djece i mladih, ali i rad kulturno umjetničkih društava, različitih sekcija te organizacija civilnog društva koje su prostorije Doma kulture koristile za organizovanje javnih debata.

Prošlogodišnje poplave, nažalost, nisu zaoštrile ni Posavinu. Jedna od lokalnih zajednica koja je pretrpjela najteža razaranja bila je općina Domaljevac-Šamac. Od plavnog vala rijeke Bosne stradala je kompletna putna infrastruktura, a ogromna oštećenja nastala su na svim javnim objektima, poput Doma zdravlja, vrtića i Centra za njegovu staru osobu.

Jednako pogođen poplavama je bio i Dom kulture koji je važio za glavnog nosioca svih kulturnih aktivnosti na području općine. Nemogućnošću funkcionisanja vrlo važne institucije, kao što je Dom kulture, dovedeni su u pitanje odgoj i obrazovanje djece i mla-

dih, ali i rad kulturno umjetničkih društava, različiti sekcija te organizacija civilnog društva koje su prostorije Doma kulture koristile za organizovanje javnih debata.

„Voda nije uništila samo zidove. Uništene su brojne rukotvorine, stare nošnje i starinski predmeti, odnosno jedan dio naše historije. Na našu veliku žalost onemogućen je i rad našeg društva“, nerado se prisjetio poplave Mato Rošić, predsjednik KUD „Mladost“.

Udruženje „Sunce“ iz Domaljevca je zbog toga obnovu Doma kulture prepoznalo kao prioritet u svojoj lokalnoj zajednici, a zahvaljujući upravo LOD IV projektu njihova plemenita ideja realizovana je i u praksi.

Danas je obnovljeni Dom kulture u Domaljevcu opet u službi građana koji su iznova dobili priliku uživati u pozorišnim predstavama, koncertima, izložbama slika i fotogra-

fija, te promocijama knjiga. Djeci i mladima je pružena mogućnost da svoj život dodatno ispunje sviranjem nekih od instrumenta, igranjem folklornog plesa ili učestvuju u radionicama literarnog stvaralaštva.

„Naše Društvo je opet ispunjeno pjesmom, smijehom i nadom u bolje sutra što me čini izuzetno sretnim i zahvalnim onima koji su nam omogućili da naš Dom kulture sija istim sjajem kao nekada“, riječi su predsjednika KUD-a čiji članovi igrom i pjesmom ovu zgradu svakodnevno čine najveselijom u Domaljevcu.

Vremenske nepogode koje su u maju 2014. godine pogodile veliki dio BiH, po lošem će pamtili i stanovnici općine Žepče. Vodene bujice su rušile i uništavale sve pred sobom, a aktivirano je i stotinjak klizišta koja su ugrozila živote stanovnika brojnih ruralnih naselja.

Ipak, najveća šteta je zabilježena na putnoj infrastrukturi i poljoprivrednim usjevima, a od posljedica poplava teško su stradala i igrališta za djecu i mlade koja su bila centralno mjesto za okupljanje i druženje omladine.

Veliki broj stanovnika Žepča bio je primoran napustiti svoje domove na duži vremenski period, te se preseliti na novu i sigurniju lokaciju. Među raseljenim osobama bilo je i mnogo djece koja su se silom prilika morala privikavati na nove uvjete života, u novoj sredini i sa novim vršnjacima. Većina djeca je na taj način primorana svoje slobodno vrijeme provoditi na ulici ili u improvizovanim prostorijama za smještaj što ih je samo još više dovelo do izolacije i stvaralo osjećaj odbačenosti.

Sa željom da pomogne djeci, Udruga za održiv razvoj „UzoR“ Žepče osmislila je projekat pod nazivom „Vratimo osmijeh“ čime su željeli povezati svu djecu oko zajedničke akcije uređenja prostora za igru, što bi u konačnici zaista trebalo razveseliti brojne mališane. Obnovom i izgradnjom igrališta stvorio bi se prikladniji i sigurniji prostor na kojem će se djeca družiti, radovati i igrati, a sve u cilju da im se olakša tranzicijski period koji je bio potreban kako bi se život normalizovao na cijelom području Žepča.

Projekat je prošao je kroz tri faze implementacije, a u sklopu prve urađena je sanacija

Žepče: Obnovom igrališta djeci vraćen osmijeh na lice

velikog klizišta i postavljena ograda na mostu u Mjesnoj zajednici (MZ) Papratnica. U drugoj fazi sa dječijih igrališta u MZ Zenički put odvezeni otpad i blato, a istovremeno se radilo na uređenju društvenog doma u MZ Orahovica.

U trećoj fazi urađeni su završni radovi, pa su postavljene klackalice, ljuljačke, klupe i kante za otpatke, a urađena je i rasvjeta. Dodatno su se uredili košarkaško i malonogometno igralište, te odbojkaški teren. Posebnu draž realizaciji ovog projekta dali su lokalni mještani i djeca koja su se aktivno uključila u obnovu prostora za igru. Bitno je istaći, kako su u akciji zajedno učestvovala djeca koja su nastanjena u Papratnici, Orahovici i Zeničkom putu, ali i djeca koja su morala napustiti svoje domove i privremeno se naseliti u ovim mjestima.

Po okončanju projekta upriličena su i svečana otvaranja igrališta na kojima su organizovani turniri u malom fudbalu, odbojci i košarci, a oni nešto mlađi mogli su uživati u igrama na pijesku, ili novim rekvizitima. Zaključak je jednostavan, projekat „Vratimo osmijeh“ je definitivno uspio, a obnovljena igrališta su opet mjesta na kojima odzvanjaju graja i smijeh.

„Kroz ovaj projekat smo uspjeli stvoriti ugodan ambijent za mlade i djecu na otvorenom. Elan kod odraslih i mladih koji su učestvovali u obnovi igrališta, zadržao se i nakon okončanja projekta, pa se redovno organizuju akcije održavanja. To su danas mjesta okupljanja ne samo djece, već i roditelja, koji međusobno se družeći bezbrižno mogu posmatrati mališane kako uživaju u igri“, rekla je Maja Mandić, saradnica za mlade iz Udruge Uzor.

RJEČNIK EU POJMOVA

SSP - Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (Stabilisation and Association Agreement)

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju predstavlja novu generaciju sporazuma o pridruženom članstvu za države zapadnog Balkana. Sporazumom se regulišu prava i obaveze zemlje budućeg kandidata za članstvo u Evropskoj uniji kroz donošenja određenih zakona i njihovu implementaciju, te ispunjenja određenih standarda u povećanju kvaliteta državne uprave i kapaciteta institucija. S druge strane, Evropska unija olakšava pristup svom tržištu kompanijama iz zemlje potpisnice, te pruža tehničku i finansijsku podršku iz pristupnih fondova unije.

IPA - Instrument prepristupne pomoći (Instrument for Pre-Accession Assistance)

Evropska unija je tokom godina razvila širok spektar programa vanjske pomoći, a 2006. godine kreiran je Instrument prepristupne pomoći (IPA) kao pomoć državama u njihovim nastojanjima da postanu članice EU. IPA je podijeljena na pet različitih komponenti koje obuhvataju pomoć u tranziciji i izgradnju institucija, regionalnu i prekograničnu saradnju, regionalni razvoj, unaprijeđenje ljudskih resursa i ruralni razvoj.

Od 2007. godine BiH je, kao zemlja potencijalna kandidatkinja, dobila priliku koristiti sredstava IPA-e samo za prve dvije komponente. U periodu od 2007. do 2013. godine, a prema zvaničnim podacima delegacije Evropske unije u BiH, visina tih sredstava je iznosila skoro 625 miliona eura za pomoć u tranziciji i izgradnji institucija, te više od 33 miliona eura za razvoj prekogranične saradnje.

Šamac: Male fudbalske zvijezde dobile još bolji travnjak

Poslije obilnih padavina, rijeka Bosna je prešla odbrambeni nasip u Šamcu i počela da plavi grad u ranim jutarnjim satima 16. maja 2014. godine. Dan poslije, na fudbalskom stadionu FK „Borac“ Šamac nivo vode se poravnao sa nivoom prečke na голу. Stadion jednog od najstarijih klubova u BiH je bio u potpunosti uništen. Voda je potopila i službene prostorije kluba, kao i dio tribina.

Skoro dvije sedmice voda se nije povlačila sa terena, a kada je napokon otekla za sobom je ostavila mulj, smeće i drugi otpadni materijal. Brzom reakcijom lokalnih vlasti i rukovodstva kluba, a uz pomoć donatora, blato, koje je na dijelovima terena bilo duboko i do pola metra, ručno je uklonilo pedesetak volontera. Sa terena su tovarili i kolicima prevozili blato do kapije stadiona odakle ga je dalje transportovala teška mehanizacija, kojoj nije bio omogućen pristup na fudbalske terene kako ne bi oštetila podlogu i drenažni sistem koji se nalazi ispod travnjaka.

Samo dva mjeseca kasnije, početkom septembra, FK „Borac“ Šamac i predstavnici lokalnih vlasti su sa UNDP-om, odnosno projektom LOD IV, potpisali ugovor o početku implementacije projekta „Rekonstrukcija i izgradnja pomoćnog terena FK „Borac“ Šamac“.

Ovim projektom je bila planirana obnova pomoćnog terena, nabavka opreme za navodnjavanje, održavanje travnjaka, kao i sportske opreme za 50 mališana koji su učestvovali u školi fudbala „Prvi fudbalski korak“ koja je bila jedna od aktivnosti projekta.

Nakon mašinske obrade zemljišta, dvadesetak volontera je pristupilo ručnoj pripremi terena za sjetvu i u rekordnom roku okončali

čitav proces. Dan za danom, uz dobro navodnjavanje, a samo četiri mjeseca nakon katastrofalnih poplava, pomoćni teren na stadionu u Šamcu je počeo da se zeleni sa novoforniranim travnjakom. Reakcije stanovništva su bile više nego pozitivne. Ljubitelji fudbala su dolazili na stadion i iskreno se radovali onim što je urađeno u tako kratkom periodu. Pored planiranih projektnih aktivnosti, rukovodstvo kluba i lokalne vlasti su obezbijedile potrebnu količinu sjemena i za obnovu travnjaka na glavnom terenu gradskog stadiona, te je i on uskoro počeo da se zeleni.

Sljedeci korak u projektu je bio nabavljanje opreme za održavanje travnjaka. Ubrzo je stigla i nova pumpa za navodnjavanje, kao i prateća oprema, pa je rast trave dodatno ubrzan. Zatim su na terenu zasijali novi, moderni aluminijumski golovi, koji zadovoljavaju najviše standarde koje postavljaju FIFA i UEFA.

Tokom druge polovine implementacije četvromjesečnog projekta došlo se i do najljepše planirane aktivnosti, a to je petonedjeljna škola fudbala za mališane uzrasta od šest do devet godina. Učesnici škole su imali priliku savladati osnove ovog sporta, a dio njih, koji su učestvovali u ranijim školama fudbala, mogli su dodatno unaprijediti svoju tehniku. Za vrijeme trajanja škole „Prvi fudbalski korak“, mališani su dobili priliku da odu na jednodnevni izlet u Banju Vrućicu i osjete vještačku travu pod nogama, kao i da odmjere snage sa svojim vršnjacima iz Teslića. Ovo je za njih bilo upečatljivo i važno iskustvo i iskreno su se radovali izletu. Želju za igrom nije im mogla poremetiti ni jaka kiša koja je padala cijeli dan. Potpuno mokri, mališani su srčano trčali za loptom i time pokazali jak takmičarski duh i želju za bavljenjem fudbalom.

Na samom kraju škole fudbala, u Šamcu je organizovan završni turnir u sportskoj dvorani srednjoškolskog centra, gdje su četiri ekipe odmjerile snage. Zahvaljujući obezbijeđenim medaljama i zahvalnicama za sve učesnike, svi su iz sale izašli kao pobjednici, a najbolja ekipa, najbolji golman i najbolji igrač dodatno su nagrađeni peharima.

Najbolji igrač turnira, devetogodišnji Nikola Dakić je sa nama podijelio svoje doživljaje sa škole i turnira:

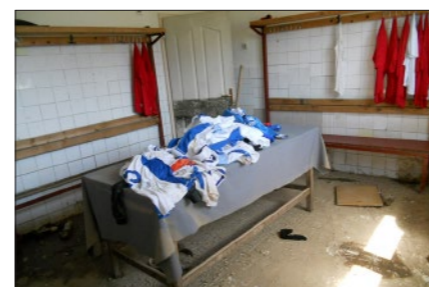
„Iako sam fudbal trenirao i prije poplave u dječijoj školi fudbala u organizaciji FK „Borac“ ova škola mi je omogućila da upoznam puno novih drugara. Nezaboravan je bio i izlet u Teslić gdje smo prvi put fudbal igrali na vještačkoj travi. Moja ekipa je pobijedila na ovom turniru i bili smo mnogo radosni. Uspio sam dati najviše golova na turniru zbog čega sam dobio i pehar. Drago mi je, također, da ponovo imamo travu na našem stadionu i da mogu nastaviti trenirati fudbal.“

Mada je poplava nanijela ogromnu štetu na svim objektima u Šamcu, dobra volja i upornost građana pokazuje kako se život polako vraća u normalne tokove. Jedan od pokazatelja svakako je i projekat rekonstrukcije pomoćnog terena. Kratak period od katastrofe do potpuno obnovljenog travnjaka dokaz je koliko stvari može da se uradi uz nesebičnu podršku donatora, u ovom slučaju Evropske unije. Više od stotinu fudbalera FK „Borac“ Šamac iz svih starosnih selekcija sada treniraju u okolnim selima, a na proljeće će se napokon vratiti na matični stadion i nastaviti trenirati u odličnim uslovima.

Maglaj: Poplave nisu uništile sportski duh

Maglaj je još jedna općina u BiH koju je nabujala rijeka Bosna potpuno potopila. Maj 2014. ostat će upamćen kao jedan od najtežih mjeseci u historiji ovog gradića koji se prvi put spominje još 1408. godine.

Uprkos pustoši koja je nastala nakon povlačenja rijeke u korito, lokalno stanovništvo nije izgubilo nadu, pa su sve snage usmjerene ka što bržoj normalizaciji situacije. Među onima koji su pretrpjeli najveću štetu našao se i lokalni fudbalski klub NK „Natron“. Uništen je teren, prostorije kluba, a igrači su ostali bez opreme i rekvizita za trening.

Uz sve to, klub je ostao i bez podrške lokalnih vlasti, čiji su resursi preusmjereni na obnovu gradske infrastrukture, pa je svaka pomoć sa strane bila od neizmjerne važnosti. Tako je nastao projekat „Organizacija škole fudbala kroz masovnu uključenost djece i mladih iz poplavljenih područja općine Maglaj“ čiji su glavni ciljevi bili organizovanje škole fudbala (uključivanje mladih i djece u sportske aktivnosti) i rekonstrukcija infrastrukture (obnova svlačionica, sanitarnih čvorova i pratećih sadržaja na fudbalskom stadionu u Maglaju).

Zahvaljujući Evropskoj uniji i LOD IV projektu, ovaj projekat je dobio zeleno svjetlo za realizaciju, tako da je 250 stalnih članova kluba, koji se takmiče u različitim dobnim kategorijama, moglo odahnuti. Najprije je uspješno izvršen odabir najpovoljnijeg izvođača građevinskih radova, a potom se pristupilo obnovi infrastrukture stadiona, te izgradnji dva sportska poligona u prigradskim naseljima Misurićima i Kopicama. Ovi poligoni bi trebali poboljšati

i obogatiti život mladih u ruralnim dijelovima općine Maglaj i stvoriti im kvalitetnije uslove za bavljenjem sportom.

Kao kruna projekta, organizovana je škola fudbala u koju je uključeno 180 djece i mladih iz potopljenih dijelova općine Maglaj, ali i susjednih općina. Među polaznicima škole bio je veliki broj djece koja su po prvi put dobila priliku osjetiti čari pravog fudbalskog treninga, a njihova radost i zadovoljstvo napravljenim najbolji su pokazatelj uspješnosti ovog projekta.

Svijetlili smo u plavom za osobe sa autizmom

Autizam je biološki razvojni poremećaj mozga, a njegove glavne karakteristike su slaba ili nikakva socijalna interakcija i komunikacija, te ograničeni i ponavljajući obrasci ponašanja. Zbog nedovoljne stručne podrške, mnoge osobe s autizmom i njihove porodice trpe izolovanost i teško žive.

Prema ocjenama svjetske organizacije „Autism Speaks“ autizam sve više poprima razmjere epidemije. Smatra se da će narednih godina u svijetu biti više djece sa dijagnozom autizma nego raka, dijabetesa i AIDS-a zajedno.

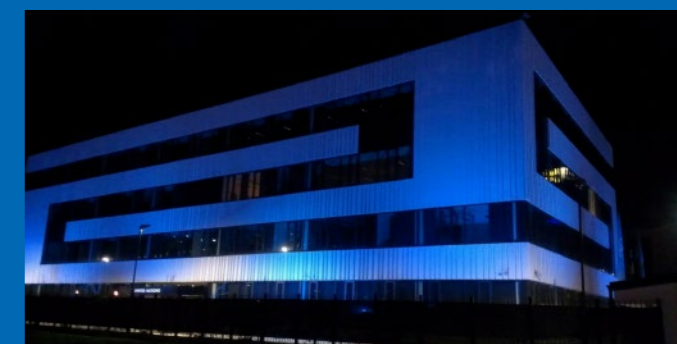
Upravo zbog iznimnog porasta broja osoba sa ovim poremećajem širom svijeta, Generalna skupština Ujedinjenih nacija (UN) je 2007. godine usvojila rezoluciju 62/139 i proglasila 2. april Svjetskim danom svjesnosti o autizmu. U tekstu rezolucije Skupština je apelovala na obuku osoba iz javne administracije, socijalnih radnika, porodica i drugih kako bi na što bolji način pružili podršku uključivanja osoba sa autizmom u društvo u kojem će moći ostvariti svoj puni potencijal.

Isto tako, Ujedinjene nacije su ove godine pozvale kompanije da se konkretno obavežu da zaposle osobe s autizmom koje imaju ogroman potencijal i omoguće im radnu sredinu u kojoj mogu napredovati.

„Za istinski inkluzivno društvo, ključno je prepoznati talent osobu sa autizmom, umjesto što se fokusiramo na njihove slabosti“, rekao je Ban Ki-moon, generalni sekretar UN-a.

Cilj obilježavanja Dana svjesnosti o autizmu je skrenuti pažnju javnosti na potrebe osoba s autizmom, te uputiti poruku o važnosti ranog dijagnosticiranja i rane intervencije u poremećajima iz autističnog spektra. Tako je svaki 2. april prilika da se pruži podrška i podigne svjesnost o potrebama osoba s autizmom tako što se prepoznatljivi objekti, kao i ulice i domovi, u gradovima širom svijeta osvijetle plavim svjetlom, ili se nosi neki odjevni predmet plave boje.

Ovogodišnjoj globalnoj kampanji **„I Light It Up Blue“**, odnosno „Svijetlimo u plavom“, tradicionalno se priključilo i osoblje Delegacije EU i Specijalnog predstavnika EU u BiH, te osoblje agencija Ujedinjenih nacija, a osim zgrada Vijećnice, Narodnog pozorišta, Akademije likovnih umjetnosti, plavim svjetlom u Sarajevu osvijetljena je bila i zgrada UN-a.

LOD OBUČAVA

Neizostavni segment LOD-a: Obuke za JLS

Bitnu komponentu u četvrtoj fazi LOD-a, kao i prethodnih godina, predstavljaju treninzi za uposlenike JLS-a o upravljanju projektnim ciklusom i načinima na koji se sredstva iz budžeta JLS mogu transparentno dodjeljivati OCD-ima.

Među glavnim ciljevima LOD projekta, koji se već pet godina provodi u BiH, je uspostavljanje boljih odnosa između lokalnih vlasti i civilnog društva. Da bi se taj odnos podigao na veći nivo, odnosno postao partnerski, jedan od zadataka projekta je i da se unaprijede vještine uposlenih u JLS-u kako bi djelotvorno mogli odgovoriti na sve kompleksnije razvojne procese.

Iz tog razloga bitnu komponentu u četvrtoj fazi LOD-a, kao i prethodnih godina, predstavljaju treninzi za uposlenike JLS-a o upravljanju projektnim ciklusom i načinima na koji se sredstva iz budžeta JLS mogu transparentno dodjeljivati OCD-ima. Uzimajući iskustva iz prethodnih faza projekta te evidentnu potrebu za širenjem znanja u ovoj konkretnoj oblasti, u ovoj fazi projekta na treninzima učestvuju po tri predstavnika iz svake JLS koji u svom opisu poslova ima-

ju i saradnju sa civilnim društvom. Vjerujemo kako će osnaživanje predstavnika JLS pomoći da se vještine i znanja stečena na treninzima prenose i na druge uposlenike JLS što će na koncu osigurati bolje polazne osnove za unaprijeđenje saradnje sa OCD.

Sanja Stojčinović, koordinator za projekat LOD IV, Grad Bjeljina, o svojim iskustvima na treninzima navodi: „Znanja nikad dosta, život nudi prilike u kojima se ono primjenjuje. Iskustvo koje sam stekla tokom ovog treninga kako od instruktora tako i od kolega, je neprocjenjivo. Metode koje sam naučila i projektni pristup pomažu mi da rješavam svakodnevne probleme na poslu“.

Obuka predstavnika JLS-a se sprovodi kroz pet nastavnih modula obuhvatajući sve cikluse upravljanja projektima, od planiranja, pisanja projektnih prijedloga, preko realiza-

cije, monitoringa i evaluacije, pa do zadnjeg modula koji je posebno posvećen LOD metodologiji.

LOD metodologija je zapravo set dokumenata za apliciranje nevladinih organizacija za budžetska sredstva, a zasnovana je na EU metodologiji upravljanja projektnim ciklusom, što podrazumijeva transparentan način izbora projekata OCD, koji vrši JLS evaluacijska komisija, u čijem sastavu su i predstavnici OCD-a.

Ovom metodologijom se uspostavljaju standardi i poboljšava kvalitet projekata koje predlažu nevladine organizacije, a ujedno kapaciteti lokalnih vlasti bivaju dodatno ojačani.

Kroz prethodne tri faze LOD projekta ovi treninzi su se pokazali kao praktično rješenje koje je dovelo do bržeg uspostavljanja saradnje između JLS-a i OCD-a i efikasnije realizacije lokalnih razvojnih strategija.

U LOD-u IV treninzi i za OCD

Poučeni iskustvima iz ranijih godina, kada su organizovani treninzi i obuke za predstavnike JLS-a koji su doprinijeli bržoj uspostavi saradnje sa predstavnicima OCD-a, LOD IV je odlučio da se u najnovijoj fazi projekta slični treninzi organizuju i za predstavnike civilnog društva.

Obuke su organizovane za predstavnike OCD-a u 10 lokalnih zajednica i održane su u periodu od oktobra prošle do marta tekuće godine. Zahvaljujući ovim treninzima ojačani su kapaciteti OCD-a iz oblasti pisanja projektnih prijedloga sa konkretnim objašnjenjima kako tačno aplicirati za sredstva koja su obezbijedena u četvrtoj fazi LOD-a.

Polaznicima obuke predstavljena je metodologija kreiranja projektnih prijedloga koju mogu koristiti za apliciranje na javne pozive koje objavljuju drugi međunarodni donatori, posebno Evropska unija. Stečena znanja i vještine od iznimne su važnosti za efikasan rad OCD-a, odnosno za razvoj i implementaciju njihovih projekata.

Kroz ove obuke predstavnici OCD-a su poticali da preuzmu aktivniju ulogu u svojoj lokalnoj sredini, da poboljšaju svoje usluge, te da djeluju u skladu sa lokalnim razvojnim strategijama.

Za 193 polaznika obuke, koliko ih je bilo na treninzima u Berkovićima, Bijeljini, Cazinu, Doboju, Kotor Varoši, Novom Sarajevu, Šamcu (na treningu bile prisutne i OCD iz Domaljevca), Šekovićima, Visokom i Žepču (na treningu bile prisutne i OCD iz Maglaja), stečeno znanje omogućit će lakše prepoznavanje problema u lokalnoj zajednici, stručno kreiranje projektnih prijedloga i njihovu efikasniju realizaciju.

Entitetski savezi općina/opština i gradova istinski partneri LOD projekta

Kompleksnost LOD projekta iziskivala je aktivnu ulogu brojnih aktera uključenih u rad lokalnih zajednica. Stoga je uspostavljena saradnja sa Savezom opština i gradova Republike Srpske (SOGRS) i Savezom opština i gradova Federacije BiH (SOGFBiH), udruženjima koja okupljaju predstavnike svih lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Nakono uspješne saradnje u prethodnom ciklusu projekta, oba saveza su aktivno uključena i u realizaciju četvrte faze LOD-a, i to kroz organizaciju regionalnih radionica i okruglih stolova na kojima će se predstavnici JLS-ova informisati o detaljima i značaju projekta,

te o dobrim praksama iz ranijih faza. Posebna pažnja će biti posvećena promociji LOD metodologije, gdje će predstavnici lokalne samouprave biti upoznati s načinima kako se sredstva iz budžeta JLS mogu transparentno dodjeljivati organizacijama civilnog društva po standardima Evropske unije.

Prednosti LOD metodologije prepoznate su i na višim nivoima vlasti pa je tako Vlada Federacije BiH u aprilu 2014. godine donijela Odluku kojom je usvojila LOD metodologiju. Istovremeno, Vlada FBiH je ovu metodologiju preporučila na usvajanje i primjenu nižim nivoima vlasti, odnosno kantonima i JLS.

Usvajanje ove odluke je rezultat višemjesečnih aktivnosti LOD projekta i Saveza opština i gradova FBiH, koji su nakon konsultacija sa relevantnim ministarstvima FBiH sačinili preporuke, koje su dovele do pozitivnog prijema u Vladi FBiH. Isto tako, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS je preporučilo primjenu LOD metodologije svim JLS u RS.

Učešćem u LOD projektu SOGRS i SOGFBiH su kroz svoje aktivnosti učinili mnogo na jačanju međusobnog povjerenja između JLS-a i OCD-a, što u konačnici doprinosi ostvarenju razvojnih ciljeva lokalne zajednice za dobrobit svih stanovnika.

REKLI SU O LOD-u:

SAVO MINIĆ, načelnik opštine Šamac

„U ime opštine Šamac i svoje lično želim izraziti izuzetno zadovoljstvo što je naša lokalna zajednica uključena u projekat LOD IV u periodu 2014-2016. Naše opredjeljenje je da kroz nastavak dobre saradnje sa Delegacijom EU i UNDP-om u BiH i ovaj projekat izgradimo partnerske odnose sa OCD-om, te da poboljšamo uslove za život građana u lokalnoj zajednici.

Prije svega, čast nam je što učestvujemo u projektu LOD IV i što smo dobili priliku biti u društvu zajednica koje usvajaju, ili su već usvojile LOD metodologiju. Također, to je i obaveza da omogućimo stalno partnerstvo između OCD-a i lokalnih organa uprave putem podizanja svijesti, saradnje i postizanja održivog dijaloga, uspostavimo transparentne mehanizme za raspodjelu sredstava budžeta opštine kroz projektni pristup finansiranja OCD-a, te podstaknemo OCD-ove da svoje aktivnosti profesionalizuju i usmjere ka projektnom pristupu rješavanja pitanja svojih članova.

Na području opštine Šamac su uspješno implementirana tri projekta kroz LOD projekat. Ističemo da je provođenjem planiranih aktivnosti kroz ove projekte ostvareno izuzetno zadovoljstvo kod krajnjih korisnika. Stoga očekujemo nastavak saradnje sa OCD-ima na principima LOD metodologije, a sve s ciljem brzog razvoja naše lokalne zajednice. Očekuje se kako će nevladin sektor učestvujući u ovom projektu podići vlastiti kapacitet na veći nivo, razviti profesionalni pristup u pisanju i upravljanju projektima, te tako biti spreman za nove projekte i nove grantove iz Evropske unije.“

NEDŽAD KOLDŽO, načelnik opštine Novo Sarajevo

„Opština Novo Sarajevo je svjesna koristi koju nudi primjena LOD metodologije za JLS, te učešće u LOD IV projektu vidimo kao mogućnost za unapređenje općinskih i OCD-ovih kapaciteta, a što dugoročno može koristiti za apliciranje sa projektnim prijedlozima i na ostale raspoložive međunarodne i domaće fondove. Opština želi sistemski urediti ovu oblast, a sve s ciljem rješavanja pitanja od interesa za građane na teritoriji opštine vodeći računa o zajednički utvrđenim prioritetima i lokalnim potrebama.

Opština Novo Sarajevo već dugi niz godina uspješno saraduje sa OCD-ima, kako u razvoju strateških dokumenata, tako i u realizaciji zajedničkih projekata koji su od značaja za lokalnu zajednicu i važni pokretači lokalnog razvoja. Dugogodišnja pozitivna saradnja sa mnogim OCD-ovima rezultirala je i u zajedničkom razvoju Strateškog plana razvoja Opštine Novo Sarajevo do 2015. godine, Strategije prema mladima Opštine Novo Sarajevo sa akcionim planom 2012 - 2014, kreiranja Budžeta, te implementaciji zajedničkih projekata koji su doprinijeli poboljšanju kvaliteta života građana u općini.

Bitno je napomenuti da su OCD-ovi uzeli aktivno učešće u izradi Integrirane strategije Opštine Novo Sarajevo do 2023. godine počevši od formiranja Općinskog razvojnog tima u kojem imaju svoje predstavnike, kroz rad u konsultativnom tijelu - partnerskoj grupi, te fokusnim grupama za pojedine oblasti, te na taj način zajedno sa Općinom identificirali strateške ciljeve i programe do 2023. godine. Saradnja OCD-ova i Opštine nastaviti će se i tokom procesa praćenja implementacije navedene Strategije.“

MATO ZOVKO načelnik opštine Žepče

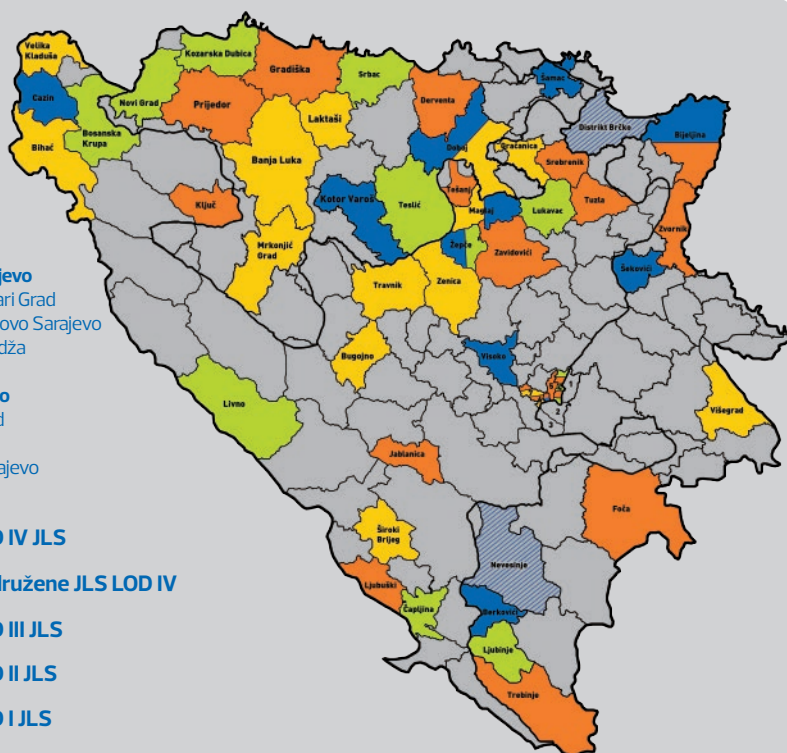
„Velika mi je čast i zadovoljstvo što je Opština Žepče ponovo izabrana kao partnerska opština u LOD IV projektu. Kao načelnik imam izuzetno pozitivno iskustvo u radu sa UNDP-om i predstavnicima civilnog društva koji su učestvovali u LOD programu.

Opština Žepče je teško pogođena stanjem prirodne nesreće u protekloj godini, a kroz neposredno učešće u LOD projektu razvijen je okvir za suradnju sa OCD koje su svojim projektima značajno doprinijele normalizaciji stanja na područjima pogođenim poplavama. Zajednički rad na projektima je utjecao na povećanje svijesti o korisnosti međusobne saradnje i prednostima timskog rada organa vlasti i OCD-a na jačanju lokalne demokratije što i jeste osnovni cilj projekta.

Opština Žepče je kroz projektne aktivnosti koje su za cilj imale jačanje poljoprivredne proizvodnje, smanjenje nezaposlenosti i borbu protiv siromaštva uspjela postići određene učinke u sferi socijalne inkluzije ruralne populacije i stanovništva pogođenog prirodnim nesrećom.

Očekujem nastavak uspješne saradnje u projektu LOD IV, jer kroz unapređivanje pozitivnih odnosa sa OCD-om doprinosimo dobrobiti svih stanovnika naše općine.“

Potražite više o LOD projektu

Ukoliko Vas zanimaju dosadašnje aktivnosti u okviru LOD projekta, kao i buduće, planirane projektne aktivnosti posjetite web stranicu <http://www.ba.undp.org> ili nas potražite na Facebook stranici www.facebook.com/ProjekatLOD. Facebook stranica LOD projekta sadrži informacije o aktivnostima LOD IV projekta, partnerskih jedinica lokalne samouprave, implementiranim projektima, kao i opšte informacije nevladinog sektora i omladinskih organizacija u BiH. Dovoljno je da kliknete "Sviđa mi se" (Like) i dobit ćete vijesti o projektima i tekućim aktivnostima koje Vas zanimaju. Možete nas pratiti i na Twitteru putem hashtaga #LOD4. Prethodna izdanja LOD biltena možete pronaći i preuzeti na internetskim stranicama www.ngo.ba i www.ba.undp.org.